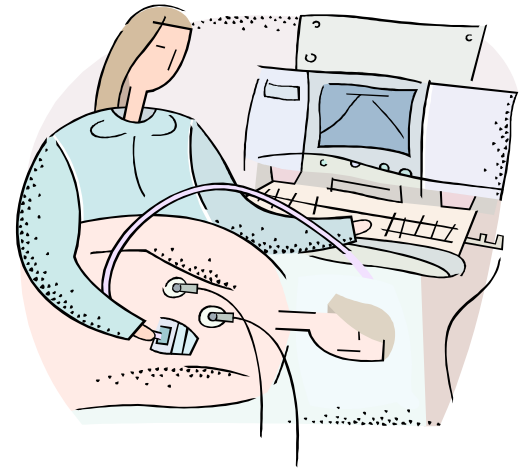

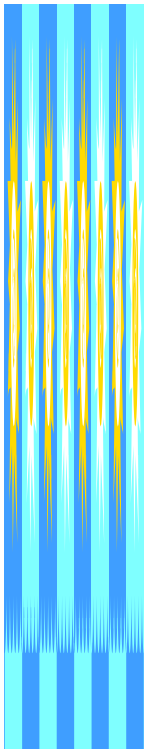
Diskrimineringslagstiftning

- Rätten att inte bli diskriminerad är en mänsklig rättighet
- Internationell lagstiftning som är tvingande för Sverige (EU-rätt) eller som Sverige valt att följa (EKMR) begränsar riksdagens möjlighet att skapa lagar

Diskrimineringslagens (2008:567) uppbyggnad

- 1 kap - Allmänna bestämmelser
inklusive diskrimineringsförbuden
- 2 kap De områden där förbuden gäller
- 3 kap Aktiva åtgärder
- 4 kap Tillsyn
- 5 kap Ersättning och ogiltighet
- 6 kap Rättegången

Fem sorters diskriminering

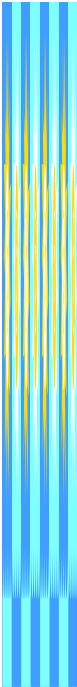
Diskrimineringslagen (2008:567) (DL) 1 kap 4 §

- Direkt diskriminering
(starkt förbud –fråga jurist)
- Indirekt diskriminering
(svårbedömt även för jurist använd
eget omdöme)
- Sexuella trakasserier
- Trakasserier
- Instruktioner att
diskriminera.

Direkt diskriminering

1 kap 4 § 1 p DL

Att någon **missgynnas** genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en **jämförbar situation**, om missgynnandet **har samband** med **kön**, **könsöverskridande identitet eller uttryck**, **etnisk tillhörighet**, **religion** eller **annan trosuppfattning**, **funktionshinder**, **sexuell läggning** eller **ålder**.

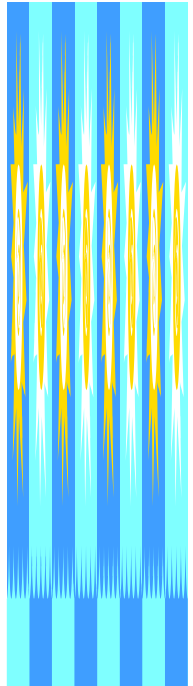
Ålder är annorlunda än övriga diskrimineringsgrunder. Förbudet gäller inte på lika många områden och direkt diskriminering kan ofta försvaras i en proportionalitetsprövning

Sju grunder

kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder

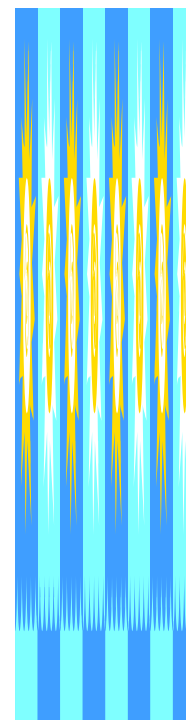
- Får en privat arbetsgivare säga jag anställer dig inte, din näsa är ful och dessutom röstade du på moderaterna? **Svar Ja**

- Får en offentlig arbetsgivare säga samma sak? **Svar Nej**
LOA 4 § vid anställning får man bara ta hänsyn till sakliga grunder.

Tre rekvisit

- **Missgynnande**
(faktisk förlust, obehag eller något liknande)
  - Alla samer utsätts för extra skattekontroll – är det ett missgynnande?
- **Jämförbar situation**
- **Orsakssamband** (har samband med – räcker med att grunden varit en bidragande orsak).

Tre rekvisit - bilförsäkring

- **Missgynnande**
- **Jämförbar situation**
- **Orsakssamband**

Ett försäkringsbolag erbjuder kunderna bilförsäkring. Priset sätts efter, körsträcka, bostadsort, skadefria år, hur länge man har haft körkort osv. Även kön är viktigt. Kvinnor får X procent lägre premie. Kvinnor är statistiskt sett inblandade i färre olyckor än män.

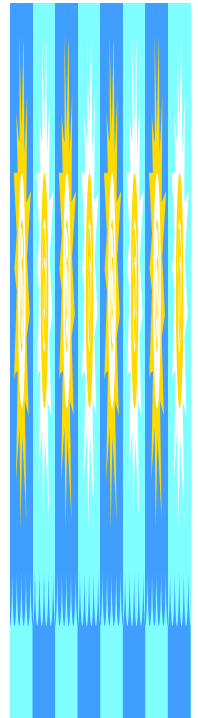
Skulle detta kunna vara direkt diskriminering av män?

Tre rekvisit – statistisk diskriminering

- **Missgynnande**
- **Jämförbar situation**
- **Orsakssamband**

Statistisk diskriminering är direkt diskriminering (om man inte är under ett undantag) (jfr rekvisiten)

Profileringar bygger på statistisk diskriminering (aktuarisk bedömning)

Direkt Diskriminering Undantag

Arbetslivet

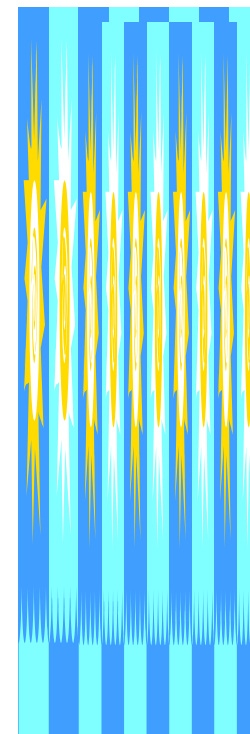
2 kap. 2 § 1 p. - Diskrimineringsförbudet gäller inte vid beslut om anställning om grunden är ett verkligt och avgörande yrkeskrav.

Varor tjänster och bostäder - Förbudet mot diskriminering på grund av kön gäller inte tillhandahållande av försäkringstjänster....(undantaget för försäkringar kommer att upphöra)

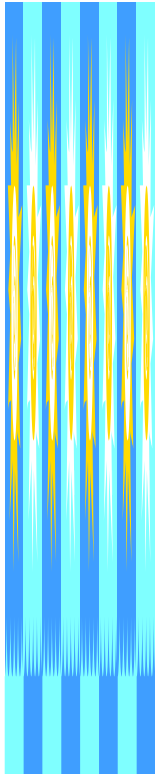
2 kap 12 § 2 st.

Profilering kriminalvård – direkt diskriminering

- Tidigare brottslighet
- Manligt kön och ung ålder
- Antisocialt livsmönster
- Kriminellt umgänge
- Kriminella attityder och värderingar
- Missbruk av alkohol eller droger
- De tre rekvisiten – **missgynnande, jämförbar situation och orsakssamband.**

2 kap. Diskrimineringslagen

Diskrimineringslagen gäller dessa samhällsområden: arbetslivet, utbildningsverksamhet, arbetsmarknadspolitisk verksamhet och arbetsförmedling, start eller bedrivande av näringsverksamhet samt yrkesbehörighet, medlemskap i vissa organisationer, varor, tjänster och bostäder mm, hälso- och sjukvården samt socialtjänsten, socialförsäkringssystemet, arbetslöshetsförsäkringen och studiestöd, värnplikt och civilplikt jämte offentlig anställning.

Kriminalvård nämns inte i 2 kap DL. Alltså gäller diskrimineringslagen inte mellan kriminalvården och dess klienter – Därför är denna profilering tillåten

Arbetsförmedlingsexempel

Kurs riktad till flyktingar

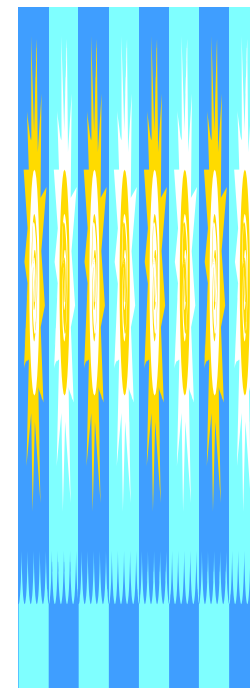
- Utomeuropeisk etnicitet
- långvarig arbetslöshet

Kurspaket

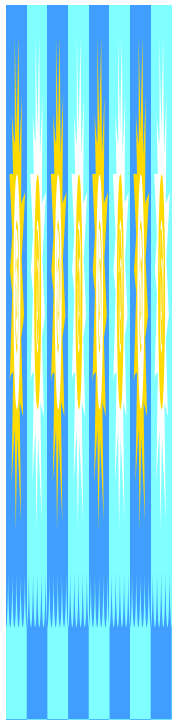
Bra svensk kurs, långvarig praktik, generöst erbjudande om lönebidrag till arbetsgivaren om denne anställer efter praktiken.

Är det direkt diskriminering av “svenskar”?

**Missgynnande, jämförbar situation
orsakssamband**

Arbetsförmedlingsexempel 2

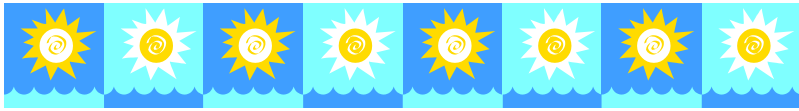

- Diskrimineringsförbudet gäller arbetsmarknadspolitisk verksamhet 2 kap 9 § DL.

Finns undantag för etnicitet (2 st 1 p) krav:

Planmässig verksamhet – systematisk och hålla för en proportionalitetsprövning (Prop 2007/08:95 s. 220) **OBS detta kan inte utläsas ur lagen**

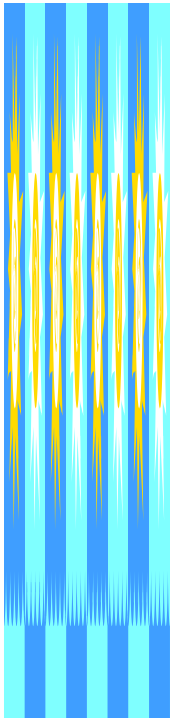
Arbetsförmedling och arbetsgivare

- Arbetsförmedling genomför kurs för personer med annan etnicitet.
- Kommunen samarbetar, en ledig tjänst utannonseras inte utan erbjuds en deltagare i kursen.
  - Har kommunen gjort sig skyldig till direkt diskriminering av “etniska svenskar” – **Svar Ja**

Direkt diskriminering – Fråga jurist

- Förbudet kan finnas i annan lag än DL (bild 5 Sju grunder)
- Undantag som du läser ut i DL ska ibland tolkas snävare än vad som framgår av lagtexten (bild 13 arbetsförmedlingsexempel 2)
- Är du säker på att **hela** verksamheten faller utanför DL eller under ett undantag (bild 14 Arbetsförmedling och arbetsgivare)

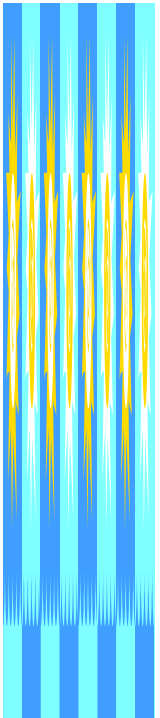

Indirekt diskriminering 1 kap 4 § 2 p

Att någon **missgynnas** genom **tillämpningen** av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna.....
Såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfarings sättet har ett berättigat syfte och de medelsom används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

TRE REKVISIT

- Missgynnande
- Jämförelse på gruppnivå
- Proportionalitetprövning
  - Är bostadsbidrag indirekt diskriminering på grund av etnicitet?

Förbudet mot indirekt diskriminering

Anna Christensen, Strukturella aspekter s. 47.

Indirekt diskriminering

- **är en form av grupptalan.**
- **referensnormen ifrågasätts.**
- **enorm potential**

”Samtidigt vet alla att det inte går an och inte är meningen att en domstol skall kunna ifråga sätta de mest grundläggande normerna i samhällsstrukturen, t.ex. de strukturella olikheter som den fria marknaden ger upphov till”

SLUTSATS - använd ert eget omdöme

Profilering kriminalvård - indirekt diskriminering

- Tidigare brottslighet
- Manligt kön och ung ålder
- Antisocialt livsmönster
- Kriminellt umgänge
- Kriminella attityder och värderingar
- Missbruk av alkohol eller droger
- De tre rekvisiten – **missgynnande, jämförelse på gruppnivå och proportionalitetsprövning.**

